

PROŠLOST

GRAČANIČKI GLASNIK
časopis za kulturnu historijuBroj 58
Godina XXIX
Novembar, 2024.
[str. 141-147]

© Monos 2024

O nastavno-naučnom radu prof. dr. Mustafe Kamarića

Prof. dr Dževad Drino

Iz bogate i zanimljive biografije prof. dr. Mustafe Kamarića, autor se šire osvrnuo na njegov naučno-istraživački opus, a posebno doprinos izučavanju upravnog prava na Pravnom fakultetu u Sarajevu u čijem je utemeljenju učestvovao i dugi niz godina u njemu radio kao predavač. Njegovi prvi udžbenici iz te pravne oblasti i danas su, kroz različite nastavne forme i priručnike, prisutni u nastavi na samo na Pravnom fakultetu u Sarajevu, već i na mnogim drugim fakultetima u Bosni i Hercegovini. Autor je u ovom članku uspio dati odgovor na pitanje: Ko je Mustafa Kamarić i što je njegovo djelo danas, ne ulazeći pojedinačno u dublje analize njegovih objavljenih knjiga i naučnih radova.

Ključne riječi: Mustafa Kamarić, Gračanica, Pravni fakultet Sarajevo, upravno pravo

U budućoj bogatoj povijesti intelektualnog duha Gračanice, kao paradigma ukupnog stanja zasigurno se može uzeti sudbina profesora dr. Mustafe Kamarića, prvog Gračanlije sa visokom titulom doktora nauka na ovim prostorima.¹ Kamarić je također i prvi član Akademije nauka i umjetnosti, sa ovih širih prostora, sa velikim naučnim doprinosom.

Nijedna enciklopedija u Bosni i Hercegovini, ali i regiji ne navodi ga niti u jednoj natuknici kao univerzitetskog nastavnika i istaknutog naučnika na polju nauke o upravi.

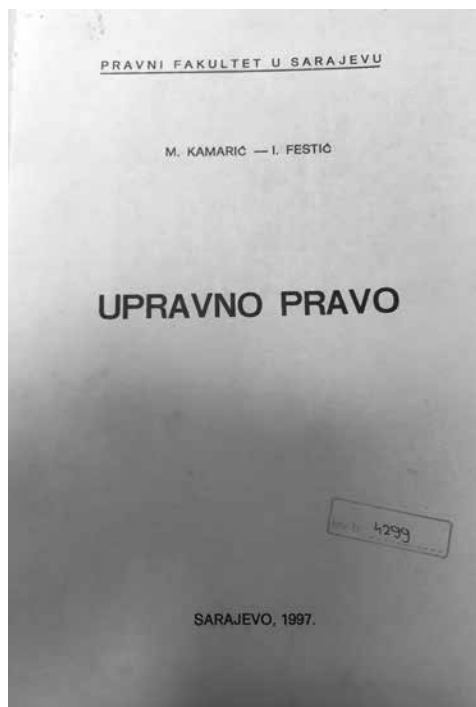
¹ Najvjerovatniji drugi doktor nauka sa ovih prostora je poznati hrvatski filozof Danko Grlić, rođen u Gračanici 18. 09. 1923.g., a doktorirao je na Sveučilištu u Zagrebu 1969.godine. U razgovoru sa njegovim sinom, poznatim filmskim režiserom Rajkom Grličem, koji sam obavio na filmskom festivalu u Puli 2021.g., rekao je da je "njegov otac uvijek s ponosom navodio svoje rođenje u Gračanici i svoje bosansko porijeklo po rođenju!"

U Sarajevu, gdje je proveo najveći dio života, je zaboravljen, nema svoje ulice, biste, ploče, niti bilo kakvog oblika *damnatio memoriae*—a lanjske godine upravo se navršilo 50 godina od njegove smrti, što je i bio osnovni povod izradi ovoga priloga. Na zvaničnoj stranici ANUBiH osim imena i prezimena i konstatacije da je bio akademik, nema ništa više,² na stranici Vikipedije za Bosnu i Hercegovinu nema nikakvog traga, niti bilo kakve odrednice o ovoj istaknutoj ličnosti pravne nauke naše zemlje.³

Jedina sredina koja mu se časno odužila je njegova rodna Gračanica, gdje gimnazija i gradska biblioteka nosi njegovo ime, dok je jedini gračanički historičar dr. Omer Hamzić i časopis “*Gračanički glasnik*”, objavio više radova o ovoj značajnoj ličnosti pravne misli Bosne i Hercegovine.⁴

Ko je Mustafa Kamarić i što je njegovo djelo danas?

Rođen je u Gračanici 7. aprila 1906. godine, gdje je završio osnovnu školu, a Šerijatsku gimnaziju u Sarajevu, te na koncu Pravni fakultet u Beogradu, 1932. Doktorat pravnih znanosti stekao je na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a 1967.godine, kao vrhunac znanstvene karijere, izabran je za dopisnog, kasnije i vanrednog člana Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine.



Zanimljivo da kao beogradski student nikada nije prekidaio veze sa rodnim krajem. Tako je u listu “*Gajret*” objavljivao sevdalinke, te narodne pjesme iz svog rodnog kraja, a posebno je istraživao i saz sazlijski način pjevanja, jedinstven u ovim krajevima.⁵ Tada je pokazivao i književne sklonosti, što je vidljivo iz prepiske sa tadašnjim glavnim i odgovornim urednikom lista, poznatim bosanskohercegovačkim književnikom Hamzom Humom.⁶

Pravni fakultet okončao je, rekosmo, u Beogradu, gdje je bio i zaposlen do iz-

2 <https://www.anubih.ba/index.php/bs/>

3 https://hr.wikipedia.org/wiki/Bosna_i_Hercegovina

4 Omer Hamzić, Jedan pogled na život i djelo akademika Mustafe Kamarića, *Historijski pogledi*, br. 2., Centar za istraživanje moderne i savremene historije Tuzla, 2019., 230 – 242; Omer Hamzić, Likovi zavičaja: dr. Mustafa Kamarić—prvi Gračanlija doktor nauka, *Gračanički glasnik* br. 15/8, Gračanica 2003., 27-32.

5 *Narodne pjesme*, pribilježio Mustafa Kamarić, Časopis “*Gajret*” XI godište, br.1/1930.

6 Uglednji bosanskohercegovački književnik (Mostar 1895 -Sarajevo 1970.).

bijanja Drugog svjetskog rata. Njegova je velika zasluga iz toga vremena da je prikupio porazne podatke o zastupljenosti bosanskih Muslimana na vodećim položajima u staroj Jugoslaviji.⁷ U beogradskom konviktu Gajreta "Osman Dikić", na kurban-bajram 1939. godine održao je predavanje o drastično malom broju Muslimana u tadašnjoj državnoj administraciji, naročito na višim dužnostima, "dok smo na služiteljskim (podvorničkim) položajima—kako je naveo—prilično uznapredovali".⁸ To je potkrijepio slijedećim činjenicama: od ukupno 2492 činovnika ranga ministara, zamjenika i viših rukovodilaca, svega 30 su bili Muslimani ili 1,2 %, što samo po sebi govori dovoljno. Kamarić također navodi da položaj i drugih nesrpskih naroda u tadašnjoj Jugoslaviji nije bio nimalo bolji, navodeći posebno Hrvate i Arnajte (Albance) kao očiti primjer diskriminacije u tadašnjoj kraljevini Jugoslaviji.

Po podacima sa studija bio je savjestan i radin student, posebno se isticao kod profesora Mihaila Ilića, koji mu je i napisao preporuku za prvu službu u tada prestižnom Državnom savetu. Izbijanjem rata otpušten je iz državne službe kao "nepouzdan elemenat", pošto pokušaj njegovih prijatelja iz Beograda da spriječe otkaz Nedićevih vlasti nije uspio, na kraju se vratio u svoju rodnu Gračanicu.

Cijelo vrijeme rata radio je kao advokat u Gračanici, gdje je od 1943. bio predsjednik ilegalnog Narodno-oslobodilačkog odbora. Posebna je zasluga tadašnjih bosanskohercegovačkih pravnikâ, koji su u jeku narodnooslobodilačke borbe, radili pravna rješenja na oslobođenim područjima, ali i za buduće uređenje države. Među njima su svakako najznačajniji doktorand pariške Sorbone Hamdija Ćemerlić iz Janje kod Bijeljine, te mladi diplomant, također beogradskog Pravnog fakulteta, Hasan Brkić iz Livna. Značaj njihovog rada je ogroman, oni su suzbili partijske dogmate unutar tadašnje Komunističke partije Jugoslavije, prije svih Milovana Đilasa, Sretena Žujovića i Mošu Pijade da "proguraju" nepovoljna rješenja za Bosnu i Hercegovinu u ustrojstvu jugoslovenske federaciji. Njima se kasnije, u izgradnji nove vlasti u Bosni i Hercegovini priključuje i advokat iz Gračanice, dr. Mustafa Kamarić.⁹

Nakon oslobođenja, dr. Kamarić je radio u Zakonodavnom odjeljenju Predsjedništva Vlade Bosne i Hercegovine, a od 1948. godine pa do kraja života predavao je na Pravnom fakultetu u Sarajevu predmet Upravno pravo i srodne kolegije. Aktivno je radio u Pravnom savjetu jugoslovenske Federacije, ali i u Institutu za uporedno pravo u Beogradu, bio je aktivista mnogih pravničkih udruženja i univerzitetskih nastavnika. Savremenici

7 Časopis "Gajret" X/1939., br. 63-66.

8 Omer Hamzić, Jedan pogled na život i djelo akademika Mustafe Kamarića, 230–242

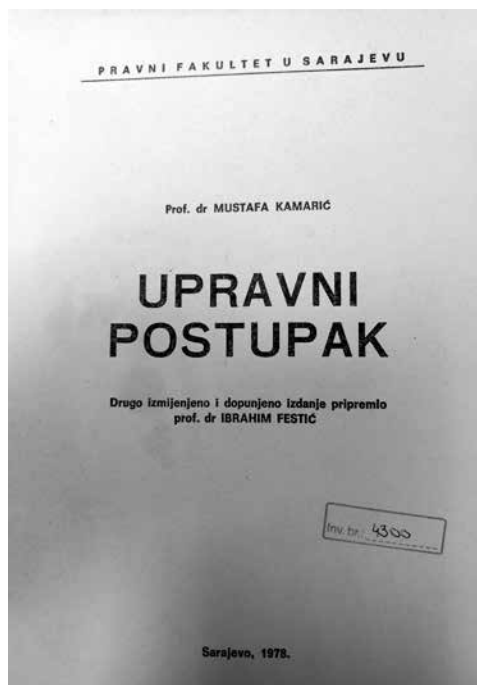
9 Šire u zborniku radova "Odluke II zasjedanja ZAVNOBiH i njihov značaj u novoj državi Bosni i Hercegovini", Sarajevo 2023.

ga opisuju kao duhovitog, jednostavnog i nadasve skromnog čovjeka.

Nastavni rad profesora Kamarića je bio zamijećen pa je držao predavanja i na drugim školama i fakultetima iz oblasti upravnih nauka—na Odsjeku za socijalni rad Fakulteta političkih nauka, zatim Višoj ekonomsko-komercijalnoj školi, te Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

Dr. je faktički nastavio rad osnivača nauke o upravi u Bosni i Hercegovini Hvaranina Eugena Sladovića (1882-1960.), koji je objavio prvi udžbenik Upravne nauke i upravnog prava Bosne i Hercegovine i to za Visoku islamsku šerijatsku školu u Sarajevu (izdanje Zemaljske vlade za BiH, 1916. g. na zamašnih 414 strana). Sladović je bio nastavnik na Visokoj islamsko-šerijatsko-teološkoj školi (VIŠT) u periodu od 1915 do 1918 godine, a na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u periodu 1921-1930 godine, predavao je *bosansko pravo!* Velike su zasluge profesorice dr. Amre Mahmutagić, sa Pravnog fakulteta iz Mostara što je u svojoj doktorskoj disertaciji prva osvijetlila ovu značajnu ličnost bosanskohercegovačke pravne historije i ukazala na njegov rad na polju upravnog prava u nas.¹⁰

Prof. Kamarić se afirmirao i kod nas i u inostranstvu kao uvaženi pravni stručnjak, pogotovo za problem raspodjele i dimenzioniranja nadležnosti, normativne funkcije države i odnosa legistative i egzekutive. Njegovi najvažniji radovi su:



“Problemi uredbe s naročitim obzirom na široka ovlašćenja” (Naučno društvo NR BiH, Odjeljenje istorijsko-filoloških nauka, Sarajevo 1957., 227),

“Skupštinska kontrola uredaba” (*Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, 1954., 77-96.),

“Klasifikacija uredaba” (*Godišnjak*, 1955., 109-138.),

“Domen zakona i uredbe” (*Narodna uprava*, Sarajevo 1955.),

“Načelno zakonodavstvo” (*isti časopis*, Sarajevo 1956.),

“Primat egzekutive i široka ovlašćenja” (*Godišnjak Pravnog fakulteta u Sarajevu*, 1956., 139-160),

“O revokaciji upravnih akata” (*Godišnjak za 1957.g.*, 65-77.)

¹⁰ Prof. dr. Amra Mahmutagić, vanredni profesor historije države i prava na Pravnom fakultetu Univerziteta “Džemal Bijedić” u Mostaru.

“Razgraničenje područja zakona i uredbe” (*Godišnjak*, 1960., 127-143.),

Udžbenik “*Upravni postupak*” (Izdavačka radna organizacija “Veselin Masleša”, Sarajevo 1962.), doživio devet izdanja

“Savezni zakon” (Institut za uporedno pravo u Beogradu, 1965.),

“Odnos saveznog i republičkog zakona”, (isti Institut, 1966.),

“Klauzula izvršenja zakona” (*Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu*, 1965.),

“Zaštita prava građana prema radnim organizacijama” (Srpska akademija nauka i umjetnosti, Beograd 1967.)

“Odnos savezne i republičke uprave” (*Godišnjak*, 1971.),

“Savezna ustavna ovlaštenja za donošenje uredaba sa zakonskom snagom” (*Godišnjak* 1972., 101-117.)¹¹

“U ovim radovima, kako je ocijenila naučna kritika, obrađena su značajna pitanja iz domena odnosa legislative i egzekutive u savremenoj državi i kod nas. Spomenuti radovi u našoj naučnoj literaturi predstavljaju najširi zahvat u tom domenu i predstavljaju doprinos od trajne naučne vrijednosti. Da bi objasnio ili dao svoje kritičke primjedbe na pravnu praksu socijalističkog sistema, redovno se pozivao na primjere iz istorije države i prava kako kontinentalnog, tako i anglosaksonskog. U isto vrijeme uzimao je u razmatranje i pravnu praksu savremenih građanskih država, komparirajući je sa pravnom regulativom

jugoslovenskog sistema socijalističkog samoupravljanja.”¹²

Kamarićevi radovi su uvijek imali jasnu teorijsku vrijednost i bili doprinos nauci o upravi, zbog čega je uživao opće priznanje koje je kulminiralo ulaskom u nacionalnu Akademiju, ali i dodjeljivanjem tadašnjeg najvišeg republičkog priznanja—27-julske nagrade Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, koja mu je dodjeljena u znak priznanja za cjelokupan naučni i društveni rad.

Kao vrlo cijenjen stručnjak, Kamarić je bio mnogo angažiran u mnogim tijelima republičkog i saveznog značaja, gdje je doprinosio izgradnji pravnog poretka u našoj zemlji. Posebno je ispoljio aktivnost u Islamskoj vjerskoj zajednici, pa je jedno vrijeme bio na položaju predsjednika Vrhovnog sabora Islamske zajednice Bosne i Hercegovine, a kasnije i Jugoslavije. Upravo otuda dolaze glasovi zamjeranja na saradnju sa tadašnjim “*komunističkim reisom*” Sulejmanom eff. Kemurom, pa mu se također stavlja “*na teret*” saradnja sa tadašnjim komunističkim režimom, što je uobičajena i česta floskula diskreditacije pojedinaca u Islamskoj zajednici, ali bez ikakvih konkretnih argumenata.

Dr. Mustafa Kamarić je stekao sveopći respekt i poštovanje po svome ugledu kao naučnik i stručnjak, po visokim etičkim kvalitetima kao i po svojoj taktičnosti, principijelnosti i stavovima, koje je znao uvijek obrazloženo i s potrebnim autoritetom braniti i po dubokoj privrženo-

11 Bibliografija Godišnjaka Pravnog fakulteta u Sarajevu, ur. Mirela Rožajac-Zulčić, Sarajevo 2018, str.100.

12 Omer Hamzić, Jedan pogled na život i djelo akademika Mustafe Kamarića, 230–242

sti svojoj zajednici. Kad iz današnje perspektive sagledamo njegov naučni rad na polju uprave, vidljivo je da je, skupa sa profesorom Ivom Krbekom iz Zagreba, bio jedan od najvećih naučnika, ali i praktičara, na ovim širim prostorima.¹³ Bio je frankofil i veliki ljubitelj francuske kulture, a doprinos Francuske buržoaske revolucije stvaranju upravnog prava je cijenio presudnim u pravnoj povijesti. Iz njegovih ranih radova, znalcu je vidljiva diskretna kritika tada vladajuće sovjetske nauke upravnog prava – pogotovo najznačajnijih predstavnika Jevtihijeva, Vlasova i Petrova, što je za taj period bila prilična hrabrost i suprotstavljanje vladajućem dogmatizmu unutar pravne nauke.

Na svečanoj sjednici u povodu 20. godišnjice od osnivanja Pravnog fakulteta u Sarajevu, profesor dr. Mustafa Kamarić je podnio referat o radu i razvoju Pravnog fakulteta (*Godišnjak* 1967.), a posebno je emotivan njegov oproštajni govor posvećen prijatelju i kolegi profesoru dr. Vladi Jokanoviću.¹⁴

Evidentna je posebno njegova strast za knjigama, zajedno sa tadašnjim studentom šumarstva Hajrudinom Bujukalićem, još daleke 1924. godine, pokrenuo je osnivanje biblioteke, koja ubrzo postaje prva kulturna institucija Gračanice u vremenu kada je 80% cjelokupnog stanovništva bilo nepismeno. Ta njegova

strast je došla do posebnog izražaja i unutar Islamske zajednice. Dr. Kamarić je idejni začetnik za obrazovanje Savjeta Gazi Husrev-begove biblioteke, na sjednicama Savjeta, kojemu je čitavo vrijeme bio član, njegovo mišljenje i sugestije su uvijek nailazili na puno odobravanje i podršku. Njegovi koncepti i prijedlozi o Gazi Husrev-begovoj biblioteci bili su vrlo dalekosežni, no nije dočekao da budu i realizirani – današnja Gazi Husrev-begova biblioteka bila bi ostvarenje njegove nekadašnje vizije u cjelosti.

Vraćajući se sa službenog puta iz Francuske izgubio je život, zajedno sa suprugom, u tragičnom saobraćajnom udesu 1973. godine kod Innsbrucka u Austriji. Bila je to stravična saobraćajna nesreća gdje je kamion – cisterna priklještila njegov luksuzni automobil uz betonsku podzidu na autoputu, I time je tragično završio svoj život ovaj plemeniti i ponosni Gračanlija.¹⁵

ZAKLJUČAK

Zaključimo konstatacijom da je profesor dr. Mustafa Kamarić prvi stanovnik Gračanice sa najvećim znanstvenim zvanjem doktoratom nauka, i prvi član Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine sa ovog područja. On je pravi nasljednik dr. Eugena Sladovića, osnivača nauke o upravi u doba Austro-Ugarske, jer je od osnutka prvog pravnog fakulteta u tadaš-

13 Prof. dr. Ivo Krbek (1890-1966.), vijećnik ZAVNOH-a i AVNOJ-a, bio je nastavnik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u periodu 1928-1961.g., gradonačelnik Zagreba 1932-1934.godine.

14 In memoriam, *Godišnjak* 1968-1969., 1-4.

15 Posmrtni članak u časopisu *Anali Pravnog fakulteta u Beogradu* objavio je D. Denković, broj 1- 2/1974.g., 273-274. Ispod ovoga članka nalazi se također članak posvećen Kamarićevom prijatelju prof. dr. Aliji Silajdžiću, koji je preminuo 13. decembra 1973.g., svega mjesec dana nakon smrti dr. Kamarića.

njoj republici Bosni i Hercegovini, predavač upravnog prava. O kvalitetu udžbenika i studija prof. Kamarića govori i podatak da se njegov udžbenik "Upravni postupak" preštapavao i preporučivao studentima Pravnog fakulteta u Sarajevu i nakon rata 1992. – 1995., konkretnije u akademskoj 1997/98 godini. Na Pravnom fakultetu u Sarajevu još i danas je u upo-

trebi udžbenik *Upravno pravo–Opći dio*, autora Mustafe Kamarića i njegovog učenika i nasljednika Ibrahima Festića, što je sam po sebi dokaz trajnosti, ali i kvaliteta djela Mustafe Kamarića–o čemu u povodu pedesetogodišnjice njegove smrti i podnosim ovo saopćenje kao sjećanje na velikana pravne misli BiH.

SUMMARY

ON THE TEACHING AND SCIENTIFIC WORK OF PROF. DR. MUSTAFA KAMARIĆ

Let us conclude with the statement that Professor Dr. Mustafa Kamarić is the first resident of Gračanica to hold the highest scientific title of a doctorate and the first member of the Academy of Sciences and Arts of Bosnia and Herzegovina from this region. He is a true successor to Dr. Eugen Sladović, the founder of administrative science during the Austro-Hungarian era, as he has been a lecturer in administrative law since the establishment of the first law faculty in what was then the Republic of Bosnia and Herzegovina. The quality of Prof. Kamarić's textbooks and studies is evidenced by the fact that his textbook "Upravni postupak" was reprinted and recommended to students at the Faculty of Law in Sarajevo even after the war of 1992–1995, specifically in the academic year 1997/98. At the Faculty of Law in Sarajevo, the textbook "Upravno pravo – opći dio" authored by Mustafa Kamarić and his student and successor Ibrahim Festić, is still in use today, which itself serves as proof of the durability and quality of Mustafa Kamarić's work.

Правни ФАКУЛТЕТ

УПИСНИ ЛИСТ

Г Мустафа Е. Камарић који се УПИСАО

за ^{редовног} _{слободног} ученика у Диплом. Курсе семестар I

ОТСЕК (ГРУПА) Гр

- 1) Дан, месец и година рођења 7/IV 1906
- 2) Место рођења (бановина) Београд
- 3) Држављанство Краљевине Југославије
- 4) Народност Југославен
- 5) Вероисповест муслиман
- 6) Очево име и презиме Чина Лат
- 7) Очево занимање Земљорадник
- 8) Код кога станује (код породице или као самац) _____
- 9) Где станује Јосифа Веселићева 11
- 10) Стално место живљења (где се бави о распусту) _____

11) Од чега се издржава (родитељи, државна служба, приватна служба, банка, редакција и т. д.) родитељ. издржа

12) Прима ли благодијање не бира

13) Јели питомца и чији није

14) Где је и кад положио испит зрелости Мер. ин. в. Софјеро. Институте на Правном факултету у Београду
1904 год.

Београд.

Својеручни потпис ученика,
Камарић Мустафа

ПОШТАНСКА ШТАМПАРИЈА У БЕОГРАДУ

Примљеница

на износ од 25 Дин. / п

словима Динара двадесет

укупан данак на чек, рачун бр. 50.088

Име власника чека, рачуна:

Правни Факултет Универзитета у Београду
Београд

Број чека бр. по дневнику 101

Потпис службеника
"Платилица"

По члану 22. Закона о утврђивању нових државних новопола од 3 августа 1903 год., штампарије које се узимати да издава овај формулар, издати се по краљевској званости.

Цена новцаку 1-- динар. Издање и штампарија Државне штампарије Краљевине Југославије у Београду.

Upisni list Mustafe Kamarića - sa pravnog fakulteta

Муслимански студенти, питомци Београдског Габрета награђени на Светосавској прослави Београдског Универзитета 27 јануара 1932.



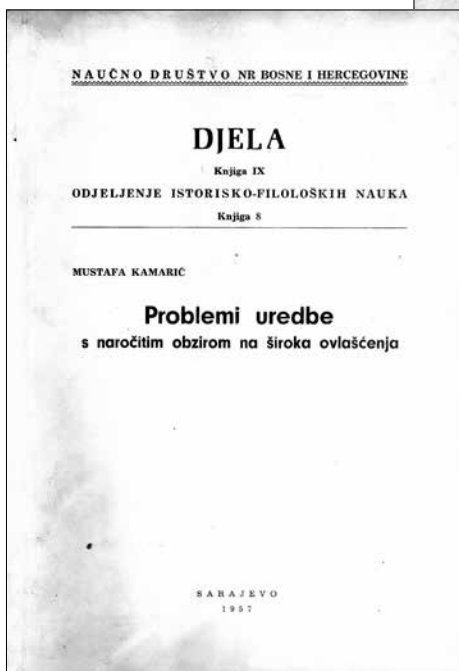
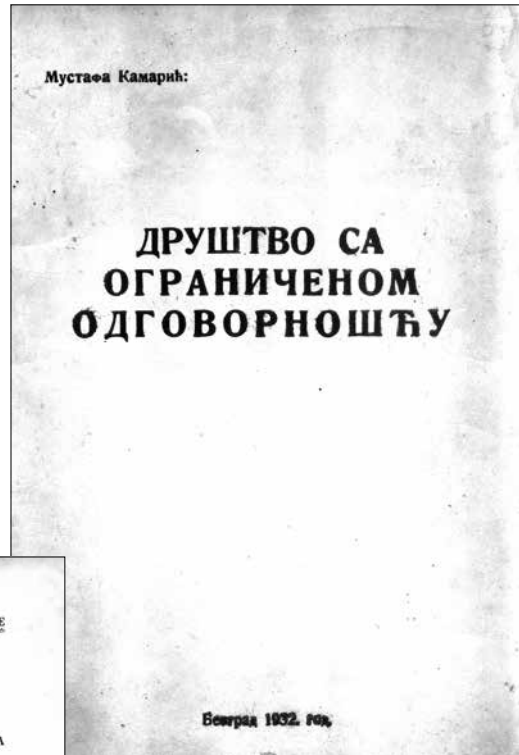
Г. Мустафа Камарић, студ. права из Грачанице награђен је највећом наградом (3000 Дин) која је додијељена на овогодишњој прослави Св. Саве на Универзитету у Београду. Награђен је наградом Фабрике шећера у В. Бечкерек у а за темат: Друштво са ограниченом одговорношћу де тегагe лата и де тегагe е еп ла.



Г. Хајрудин Бујкалић, студ. шум. из Козлука награђен је наградом (1500 дин.) Савеза Набављачких Задруга Дожавних Службеника за темат из задругарства: Пољопривредне произвођачке задруге у Југославији.

Članak iz "Gajreta" o nagradama koje su dobili studenti Mustafa Kamarić i Hajrudin Bujković

Otisak nagrađenog djela "Društvo s ograničenom odgovornošću" Mustafe Kamarića



Naslovnica knjige dr. Mustafe Kamarića objavljena u izdanju Naučnog društva Bosne i Hercegovine

1) Kopriva, kopriva i gramine -
 u Problemu definicije -
 Navedeno pitanje mora i odgovoriti se definicijom ovog problema
 u smislu op
 nauke. Ne
 Vije je to lsa
 (vina) opred
 trudi se da def
 i dolozi je fja
 Tada W. Jelline
 or medij. Kol.
 osim ptkanalit
 definicije koji
 vjezabunt ostaj
 kuje je, na def
 Lehrbuch des
 Teil, blind
 u kojoj se fja
 jehnteraj fja
 (dopri u u fja
 kuu ulnu fja
 Muzeljue
 ne mije s tim
 Tanta i opiz, fja
 fahich [One imje

159 (uori)

U prvoj i u vidu da u ustava jime konstit
 tivno je obaveza je naj drugo privolne od mozi
 i ovi uim obit obaveza neč. ovi jime uporne
 upite -

Pravici ustava jime konstit u drugu jupstoviji:
 1) privolne shole pr prvom jmuoti, (Lanzel!)
 2) Xmiter Oveij krita, Lons i sl.
 3) Korne Zouvent bime (prijos i 2. mal. 1980. jul.)
 U svoj: zempoma iguju u oima utogu prorsma i druge
 obustave organizacije - Faktori u prorsu odumomje obine
 Pravitviti, obine
 Ove u fjaofuju ko viel neporeluy vosta mozi
 u upori - Nopr.: N. fomb, Minolika, mer mozi
 on loushin, Laver bices mozi obine obine
 meta i l. l., muv obine organizacije, l. l.
 O oim orgoim vevjoma jome eent, knd bnd eent
 oblongi pitomje u oim mozi obine mozi u dsi. upori -


1) Von Turrogg, Die Prozessmaximen im Verwaltungsprozess
 (Sonderdruck aus „Das deutsche Privatrecht der Mitte des
 20. Jahrhunderts“), Mohr (Paul Siebeck), Tübingen
 Walter de Gruyter, Berlin

2) Warneke, Entwicklung und Gestaltung des Rechtsch=
 =tes im deutschen Verwaltungsprozess im Hinblick
 auf die Lehre vom Streitgegenstand -
 (Sonderdruck - - - -), Mohr (Paul Siebeck) Tübingen
 Walter de Gruyter, Berlin

3) Peters, Zu den Grenzen der staatlichen Verwaltungsaufsicht
 (Sonderdruck - - - -), Mohr (Paul Siebeck) Tübingen
 Walter de Gruyter, Berlin

Rukopis dr. Mustafe Kamarića - bilješke za predavanja

ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА
САВЕЗНА НАРОДНА СКУПШТИНА



САВЕЗНО ИЗВРШНО ВЕЋЕ

Бр. 12

6. јануар 1955 год.
Београд

Savezna komisija za iz-
gradnju komunа.

Drug
MUSTAFA KAMARIĆ,
prof. Pravnog fakulteta

Sarajevo

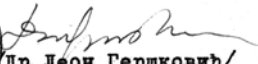
Овим Вас извештавамо да Вас је Савезна комисија за изградњу комуна именовала за члана поткомисије за статут среза.


О датуму првог састанка обавестиће Вас председник поткомисије.

Шаљемо Вам као материјал:

- 1/ Забелешку са прве седнице Савезне комисије за изградњу комуна, одржане 17.XII.1954;
- 2/ Прихваћена правила о раду Савезне комисије;
- 3/ Статут среза и општине израђен у Савезном Секретаријату за законодавство заједно са републичким секретаријатима за законодавство у месецу октобру 1954; и
- 4/ Списак чланова комисије и поткомисија.

СМРТ ФАШИЗМУ - СЛОБОДА НАРОДУ !

Секретар Комисије,

Др Леон Гершкових/



Kao sposoban pravnik, dr. Mustafa Kamarić je bio član brojnih stručnih komisija - rješenje o imenovanju u jednu od njih (iz 1955. godine)

Prvo zasjedanje novoizabranog Sabora IVZ za Bosnu i Hercegovinu

ZA PRETSJEDNIKA SABORA IZABRAN D-R MUSTAFA KAMARIĆ

Juče je održano prvo zasjedanje novoizabranog Sabora Islamske vjerske zajednice za Bosnu i Hercegovinu, kome je prisustvovao Reis-ul-ulema Islamske vjerske zajednice u FNRJ hadži Sulejman ef. Kemura.

Na početku zasjedanja za pretsjednika Sabora izabran je profesor Pravnog fakulteta u Sarajevu d-r Mustafa Kamarić, za potpretsjednike: Muhamed ef. Sefket Kurt i hafiz Omer Dabić, dok je za sekretara izabran hadži Mustafa ef. Ševa.

U nastavku rada Sabor je saslušao izvještaj ranijeg Saborškog odbora o radu u ovoj godini i izvještaj Uleme-medžlisa.

U izvještaju o aktivnosti Saborškog odbora između ostalog istaknuta je sloboda vršenja vjerskih obreda pripadnika Islamske vjerske zajednice. U ovom periodu, kaže se u izvještaju,

upravo je pogodno riješeno i pitanje socijalnog osiguranja vjerskih službenika u cijeloj zemlji.

Na jučerašnjoj sjednici podnesen je i posljednji izvještaj Uleme-medžlisa, koji poslije oko osam decenija Hrvatske i Slovenije, Hajrija rada prestaje da funkcioniše.

Na osnovu izmjena i dopuna Ustava Islamske vjerske zajednice u FNRJ, umjesto ranijeg Vakuškog sabora bira se Sabor Islamske vjerske zajednice za Bosnu i Hercegovinu. Kao izvršni organ, Sabor je izabrao Starješinstvo. Time su prestale funkcije čisto vjerskog organa Uleme-medžlisa, Vakuškog i Saborškog odbora i Direkcije ovog organa. Na taj način ukinuta je dvojnost i obezbijedeno jedinstveno djelovanje svjetovnih i vjerskih organa.

U diskusiji o kadrovskim i drugim pitanjima na terenu učestvovali su: hafiz Abdulah Čaušević, predstavnik pripadnika muslimanskih vjerskih organizacija Hrvatske i Slovenije, Hajrija Bajraktarević, zatim Hasan Škafur iz Prijedora, Ubejd Mujagić iz Cazina, Hasan Pilav iz Foče, Mehmed ef. Udovičić iz Mostara, Muhamed ef. Sefket Kurt i drugi.

Na kraju Sabor je za pretsjednika Starješinstva Islamske vjerske zajednice u Bosni i Hercegovini izabrao hafiza Abdulaha Čauševića iz Banjaluke. U Starješinstvo je takođe izabrano i još deset članova. Sabor je takođe imenovao pet glavnih imama za Sarajevo, Mostar, Bugojno, Banjaluku i Tuzlu. Izabrano je i 13 članova ovog Sabora u Vrhovni sabor Islamske vjerske zajednice FNRJ.

Novinski članak o izboru dr. Mustafe Kamarića za pretsjednika Sabora Islamske vjerske zajednice za BiH



Dr. Mustafa Kamarić - oko 1965.

Dr. Mustafa Kamarić u posjeti zavičaju: na svečanosti u firmi "Bosna Azbest" u Bosanskom Petrovom Selu, 1970. godine. Slijeva: Ibrahim Čenanović (pretsjednik suda u Gračanici), Miloje Petrović (prvoborac sa Ozrena, radnik Suda), Hasan Berberović (inženjer i rukovodilac u Pilani u Bosanskom Petrovom Selu), dvoje nepoznatih, dr. Mustafa Kamarić, nepoznat, Branko Vajić (direktor škole u Gračanici) i nepoznata žena.